

ПРОГНОСТИЧНІ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, РОЗРОБЛЕНІ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ

О. В. Мушка, к. пед. н.

З часу здобуття Україною незалежності в нашій державі було послідовно створено й оприлюднено декілька правових документів різної юридичної сили та різного ступеня подальшої реалізації, науковий аналіз яких має велике значення для осмислення сучасного стану та передбачення шляхів подальшого розвитку вітчизняної системи загальної середньої освіти.

До основних із означених правових документів необхідно зарахувати (у порядку створення/прийняття):

1) Закон України «Про освіту» № 1060-ХІІ від 23.05.1991 р., який хоч і був прийнятий за три місяці до проголошення незалежності України, але визначив тенденції розвитку системи загальної середньої освіти вже незалежної держави;

2) Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державну національну програму «Освіта» («Україна ХХІ століття»)» № 896 від 03.11.1993 р., якою затверджено означену програму (схвалена І з'їздом педагогічних працівників України) та заходи щодо її реалізації;

3) Закон України «Про загальну середню освіту» № 651-ХІV від 13.05.1999р.;

4) Постанова Колегії Міністерства освіти і науки України, президії Академії педагогічних наук України «Про Концепцію загальної середньої освіти (12-річна школа)» № 12/5-2 від 22.11.2001 р.;

Закон України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу» № 2442-VI від 06.07.2010 р.

Цілі та завдання розвитку системи загальної середньої освіти, представлені в цих документах, ґрунтувалися на аналізі тогочасного стану означеної системи, пошуках оптимальних варіантів і шляхів її розвитку. А також на врахуванні чинників прогностичного фону. Таким чином, вони певною мірою відображають тогочасні пошукові прогнози, пошукові прогностичні моделі розвитку загальної середньої освіти. Визначивши та проаналізувавши ці пошукові моделі, ми можемо зрозуміти, яких можливих станів системи загальної середньої освіти, зумовлених тогочасними тенденціями її розвитку, прагнули запобігти, який стан вважали оптимальним, бажаним.

З іншого боку, визначені в цих правових документах цілі та завдання розвитку системи загальної середньої освіти України, засоби й заходи щодо досягнення їх можуть з певними обмеженнями розглядатися як нормативні прогнози, нормативні прогностичні моделі розвитку означеної вище системи, які визначаються вченими як передбачення досягнення бажаного стану об'єкта прогнозування на основі наперед заданих норм, цілей і завдань (І. В. Бестужев-Лада).

Аналіз означених документів дасть змогу виокремити тенденції розвитку вітчизняної системи загальної середньої освіти, зумовлені їх упровадженням. Стане можливим визначити прогностичні моделі розвитку загальної середньої освіти, які справилися, а також ті, які виявилися помилковими. Нарешті, вказаний вище аналіз дасть змогу визначити та вивчити чинники, завдяки яким справилися або не справилися ці прогнози, урахувати вплив цих чинників у подальшому прогнозуванні розвитку загальної середньої освіти України.